

पितृप्रसू (पितर + प्र^०) f. *Zwielicht (die Mutter der Väter)* AK. 1, 1, 3, 3. — Vgl. पितृसू.

पितृप्रिय (पितर + प्रिय) m. *eine best. Pflanze (s. भृङ्गराज)* RĀGĀN. im ÇKDr.

पितृवन्धु (पितर + व^०) 1) m. *ein Blutsverwandter väterlicher Seite* UDVĀHAT. im ÇKDr. — 2) n. *väterliche Blutsverwandtschaft* AV. 12, 3, 43.

पितृवान्धव (पितर + वा^०) m. = पितृवन्धु 1. UDVĀHAT. im ÇKDr.

पितृमूर्ति (पितर + मू^०) m. N. pr. eines Commentators der Çrauta-sūtra des KĀtjājana, WEBER, Ind. Lit. 137.

पितृभोगीण adj. von पितर + भोग P. 5, 1, 9, Sch.

पितृभोजन (पितर + भो^०) *die Speise der Manen, Phaseolus radiatus*, m. (!) RĀGĀN. im ÇKDr. n. WILS.

पितृमत्त und पितृमत्त (von पितर) adj. 1) *einen Vater habend: कन्या पितृमती कृक्म् MBu. 1, 6578. 12, 465. R. 1, 34, 28 (33, 26 GORR.). मया च पितृमान्पुत्रः mich zum Vater habend R. GORR. 2, 10, 10. RAGH. 14, 23. 17, 2. einen namhaften Vater habend: ब्राह्मण VS. 7, 46. ÇAT. Br. 14, 6, 10, 2. fgg. — 2) von den Manen begleitet, mit den Manen zusammengehörig: Soma AV. 13, 4, 72. MĀRK. P. 31, 47. Jama AV. 13, 4, 74. TBR. 1, 6, 3, 2. VS. 38, 9. KAUC. 87. — 3) die Erwähnung der Väter enthaltend: ऋच AIT. Br. 3, 32. — Vgl. पैतृमत्त्य.*

पितृमन्दिर (पितर + म^०) n. 1) *des Vaters Wohnung* MĀRK. P. 106, 10. — 2) *der Väter Wohnung, Gottesacker* WILS.

पितृमेघ (पितर + मेघ) m. *Manenopfer* KAUC. 80. KĀTJ. ÇR. 24, 3, 1. MÜLLER, SL. 336. M. 3, 63. MBu. 1, 4929. 11, 794. 13, 7774. 16, 199. BUĀG. P. 3, 10, 29. Ind. St. 1, 83.

पितृयज्ञ (पितर + यज्ञ) m. dass. H. 821. RV. 10, 16, 10. TS. 3, 2, 2, 3. TBR. 1, 4, 10, 8. 6, 3, 2. ÇAT. Br. 2, 4, 2, 11. 3, 3, 16. 6, 1, 1. 11, 3, 6, 2. LĪTJ. 10, 12, 5. MÜLLER, SL. 354. M. 3, 70. 122. 283. 4, 21. VĀRĀHA-P. in Verz. d. B. H. 143, 6. — Vgl. पिण्डपितृयज्ञ.

पितृयाण (पितर + याण) ved. P. 3, 4, 26, Sch., wo fälschlich पितृयाण gelesen wird. adj. *von den Manen betreten: पन्थामनुप्रविहान्पितृयाणम् RV. 10, 2, 7. AV. 3, 10, 19. 12, 2, 10. KHĀND. UP. 5, 3, 2. लोक AV. 5, 18, 13. 6, 117, 3. पितृयाणैः (sc. पथिभिः) सं व आ रौक्ष्यामि 13, 4, 1. 62. ऋष कृ वै रथिर्यः पितृयाणाः PRAÇNOP. 1, 9. Später °यान geschrieben: °पथे MBh. 3, 122. subst. der von den Manen betretene, zu ihnen führende Weg: पन्थानौ पितृयानश्च देवयानश्च विश्रुतौ 12, 325. अयं स देवयानानामादित्यो द्वारमुच्यते ॥ अयं च पितृयानानां चन्द्रमा द्वारमुच्यते ॥ 13, 1082. पितृयानो ऽज्ञवी-ध्याश्च यद्गस्त्यस्य चात्तरम् ॥ तेनाग्निहोत्रिणो यासि स्वर्गकामा दिवं प्र-ति ॥ JĀGĀN. 3, 184. neutr. BUĀG. P. 4, 29, 13. 7, 13, 51.*

पितृयान s. u. पितृयाण.

पितृराज (पितर + राजन्) m. *der König der Manen*, Bein. Jama's SĪV. 5, 14. MBh. 2, 275. HARIV. 2470. °राजन् desgl. MBh. 2, 252.

पितृरूप (पितर + रूप) m. N. pr. eines Rudra MBh. 13, 7090.

पितृलोक (पितर + लोक) m. 1) *Vaterhaus* AV. 14, 2, 52. — 2) *der Wohnort —, die Welt der Manen* AV. 13, 4, 64. TS. 2, 6, 1, 1. 10, 2, 6, 6, 4, 1. TBR. 2, 1, 3, 1. ÇAT. Br. 12, 7, 3, 7. 8, 1, 19. 13, 8, 1, 5. 14, 4, 2, 24. LĪTJ. 8, 8, 34. Nir. 14, 8. VP. 47, 48, N. 10. अनयत्सर्वाः (सेनाः) पितृलोकम् MBh. 1, 2229. पितृलोकर्षयः 3, 3733.

पितृवत् (von पितर) adv. 1) *wie ein Vater: लोके वर्तेत पितृवन्नृपु M. 7, 80. — 2) wie die Manen, wie für die Manen, wie beim Manenopfer* RV. 8, 40, 12. KĀTJ. ÇR. 5, 10, 15. 20, 6, 13. 25, 8, 13. ĀÇV. GRHJ. 4, 7.

पितृवन (पितर + वन) n. *der Väter Hain, Gottesacker* AK. 2, 8, 2, 87. H. 989. an. 4, 220. HĀR. 131. HALĀJ. 3, 16. सर्वे पितृवनं प्राप्ताः स्वपत्ति विगतस्वराः MBh. 11, 119. R. 3, 31, 10. MRĀKĪH. 157, 9. VARĀH. BRH. S. 42, 13. 37, 2. KATHĀS. 49, 164. RĀGĀ-TAR. 2, 100. — Vgl. पितृकानन.

पितृवनेचर (पि^०, loc. von पितृवन, + चर) adj. *auf dem Gottesacker herumwandernd; m. Bein. Çiva's (vgl. R. 3, 31, 10 und शिवालय) ÇAB-DĀRTHAK. bei WILS. ein Gespenst WILS.*

पितृवर्तिन् (पितर + व^०) adj. *bei den Vätern weilend; m. N. pr. eines Brahmanen, = König Brahmadatta* HARIV. 1039. 1190. 1194. MATSJA-P. in Verz. d. Oxf. H. 40, a, Kap. 21.

पितृवसति (पितर + व^०) f. *der Väter Wohnung, Gottesacker* RĀMĀN. zu AK. 2, 8, 2, 87. ÇKDr.

पितृवित्त (पितर + वित्त) adj. *von den Vätern erworben: रथि RV. 1, 73, 1. 9.*

पितृव्य (von पितर) m. *Vatersbruder, patruus* P. 4, 2, 36. VĀRTI. 1. AK. 2, 6, 1, 31. H. 332. ĀÇV. GRHJ. 1, 24. M. 2, 130. MBh. 2, 2566. 7, 1088. HARIV. 7533. 8772. MĀLAV. 8, 17. KATHĀS. 10, 174. 45, 347. PRAB. 94, 1. Uneig. schlechtweg von einem älteren nahestehenden Manne PAÑĀT. 100, 9.

पितृशर्मन् (पितर + श) m. N. pr. eines Dānava KATHĀS. 47, 14.

पितृश्रैवणा (पितर + श्र^०) adj. *nach SĪJ. dem Vater Ruhm verschaffend* RV. 1, 91, 20.

पितृशैद्ध (पितर + शद) adj. *beim Vater —, bei den Eltern —, ledig bleibend* RV. 1, 117, 7. 10, 83, 21. *bei den Manen wohnend: Rudra* PĀR. GRHJ. 3, 15.

पितृशैद्ध (पितर + श^०) adj. *den Manen zum Sitz dienend: लोकाः* AV. 13, 4, 66. VS. 3, 26.

पितृश्वस्र (पितर + स्व^०) f. *des Vaters Schwester* P. 6, 3, 24. 8, 3, 34. 4, 1, 132. AK. 2, 6, 1, 25. Ind. St. 5, 299. M. 2, 131. MBh. 1, 7151 (fälschlich पितृस्व^०). 2, 23. 1514. 1517. 3, 3128. 8, 4488. 14, 1530. HARIV. 4033. पितृश्वसामातुलनी धातौरौ MBh. 8, 1828. — Vgl. पैतृश्वस्रीय, पैतृश्वसेय.

पितृश्वस्रीय (vom vorang.) m. *des Vaters Schwester Sohn* ÇKDr. angeblich nach VOP. °स्वस्रीय MBh. 1, 4382. — Vgl. पैतृश्वस्रीय.

पितृसंनिभ (पितर + सं^०) adj. *einem Vater ähnlich, väterlich* zur Erkl. von मनोऽव AK. 3, 1, 13.

पितृसू (पितर + सू) f. = पितृप्रसू *Zwielicht* H. 140. ÇABDAM. im ÇKDr.

पितृकन् (पितर + कन्) m. *angebl. ved. Vatermörder* P. 3, 2, 88, Sch. RĀGĀ-TAR. 3, 447.

पितृह (पितर + ह) adj. *die Väter rufend; f. (sc. द्वार) Bez. des südlichen Thores im menschlichen Körper, des rechten Ohrs* BUĀG. P. 4, 23, 50. 29, 12. — Vgl. देवह.

पितृह्य (पितर + ह्य) n. *das Herbeirufen der Väter* ÇAT. Br. 2, 1, 3, 2.

पितृत्वे (n. Galle) AK. 2, 6, 2, 13. TRIK. 2, 6, 17. H. 462. HALĀJ. 2, 450. सुप-यो ज्ञातः प्रथमस्तस्य त्वं पितृमसिथ AV. 4, 24, 1. अग्ने पितृमयामसि VS. 17, 6. 19, 85. 23, 7. ÇAT. Br. 12, 9, 1, 3. *einer der drei humores des Körpers (mit वात und कफ), der seinen Sitz zwischen Magen und Gedärm*